

JAARVERSLAG 2016

APOSTOLISCH
GENOOTSCHAP

ONTMOETING EN LEVENSKUNST

INHOUD

Voorwoord	blz. 2
Over ons	blz. 3
Evaluatie op hoofdlijnen	blz. 5
Activiteiten 2016	blz. 8
Mensen	blz. 25
Organisatiestructuur	blz. 28
Organisatie	blz. 29
Raad van Toezicht	blz. 39

VOORWOORD

In beweging voor ...

2016 zou het jaar van 'genieten van het uitzicht zijn'. Maar toch waren we ook in 2016 volop in beweging. En zichtbaar.

Voor het eerst in de geschiedenis trad het Apostolisch Genootschap naar buiten via massamedia. Vier krachtige radiocommercials nodigden uit tot een eerste kennismaking door deelname aan één van onze vier praktische levenswijsheid themaontmoetingen. Voor belangstellenden hebben we een nieuwe uitgave, het magazine VANDAAG, uitgebracht. De eerste resultaten van het meer naar buiten treden zijn merkbaar, maar het is nog te vroeg om te kunnen zeggen wat de uiteindelijke impact is.

Dat geldt ook voor de prachtige leermodules voor geestelijk verzorgers. De leerdagen zijn goed bezocht, toch kunnen we nog niet zeggen hoe het zich vertaalt naar krachtige erediensten. Verder zijn in veel gemeenschappen gesprekken gevoerd over hoe het met ons gaat en wat aandacht behoeft. De uitkomsten van deze gesprekken vormen de basis voor de toekomstige koers van het genootschap.

Ondertussen doen we waar we goed in zijn: we ontmoeten elkaar. Op zondagmorgen en/of op andere momenten. We hebben het met elkaar over levenskunst, vanuit een religieuze basis. Op individueel niveau, maar ook als gemeenschap en landelijke organisatie zetten we concrete stappen om bij te dragen aan meer menswaardigheid in de wereld.

Als geloofsgenootschap blijven we in beweging. We zijn immers altijd een werk in beweging geweest. Gericht op de toekomstbestendigheid van het genootschap, zodat we ons mooie gedachtegoed breed kunnen (blijven) verspreiden in de samenleving.

A. Wiegman
Bestuursvoorzitter

OVER ONS

Het Apostolisch Genootschap is een plaats voor religieus-humanistische zingeving. Wij beseffen dat ons leven een eindig deel is van een oneindig groot geheel, dat wij als schepping ervaren. Wij geloven dat scheppingskracht als liefde in mensen werkzaam kan zijn en tot uitdrukking komt. Wij voelen ons in gelijkwaardigheid met ieder mens verbonden. Wij zijn deel van de schepping en geven er zelf vorm aan.

In de wereld is menswaardigheid en compassie nodig. Apostolischen maken werk van deze waarden. Door een leven in liefde wordt samenleven mogelijk. Het genootschap roept op te kiezen voor deze gezindheid en deze door te geven, in eigen leven en aan volgende generaties.

Het Apostolisch Genootschap biedt mogelijkheden tot ontmoeting, voor iedereen die op zoek is naar zingeving en levenskunst. Plaatselijk vormen we gemeenschappen. In al onze ontmoetingen zoeken we samen naar religieuze verdieping en antwoorden op – actuele – levensvragen. Zo worden wij geïnspireerd om in woord en gedrag invulling te geven aan menswaardigheid. Dit doen we door samen met anderen praktisch en merkbaar te werken aan meer solidariteit en aan een duurzaam beheer van de aarde en haar bronnen.

Zeventig jaar sinds 1946: historisch perspectief

In 1946 zorgde het overlijden van toenmalig apostel Van Oosbree voor een dilemma: in een testament had hij zijn opvolger benoemd, terwijl deze statutair moest worden aangewezen door de (Duitse) stamapostel. Uiteindelijk werd in Nederland besloten de keuze van Van Oosbree te respecteren en het testament in een speciale eredienst in Hilversum voor te lezen, met aanwijzing van de erin genoemde opvolger als uitkomst. Hieruit volgde een juridisch conflict met de stamapostel, met in 1951 de oprichting van Het Apostolisch Genootschap als gevolg. Dat oprichtingsjaar was zowel een jaar van groot verlies als van grote vrijheid. Van groot verlies omdat door een vonnis van de Hoge Raad dat jaar het eigendomsrecht van alle gebouwen en bezittingen verloren ging – en van grote vrijheid omdat het het nieuwe genootschap alle ruimte gaf een eigen koers uit te zetten, los van de meer behoudende Duitse organisatie. Deze koers leidde uiteindelijk tot onze huidige religieus-humanistische plaats in het levensbeschouwelijke landschap.

Omdat de cruciale voorlezing van het testament in 2016 zeventig jaar geleden was, werd besloten hier niet zomaar aan voorbij te gaan. Als bijzondere blijk van dank werden op 13 plaatsen in het land bijeenkomsten georganiseerd voor leden van 80 jaar en ouder. Deze getrouwen van het eerste uur kregen een gevarieerd programma aangeboden met muziek, een terugblik met beelden uit de oprichtingstijd en een feestelijk diner met apostel Bert Wiegman. Het waren warme en ontroerende samenkomsten.

EVALUATIE OP HOOFDLIJNEN

Speerpunten 2012 – 2015

De visie ‘eenvoudig apostolisch zijn’ was van 2012 tot en met 2015 leidend. Om te focussen en werkdruk te spreiden was er jaarlijks één speerpunt hoofdthema. Deze waren:

1. In 2012 - *Jeugdverzorging*

Ontwikkeling nieuwe themabladen met o.a. meer ruimte voor lokale interpretatie en gemeenschapsbrede verbindingen.

2. In 2013 - *Krachtige zielsverzorging*

Versterking van vorming en ontwikkeling van geestelijk verzorgers. Ook in 2013 start de werkgroep ‘Groei’, met vragen als: ‘hoe worden we bekend(er)’ en ‘hoe weten mensen dat je bij ons op zoek kunt naar antwoorden op levensvragen’. De projectgroep bestond uit apostolische marketing- en communicatiedeskundigen.

3. In 2014 - *Gemeenschapsontwikkeling*

Dit speerpunt was intensiever dan oorspronkelijk ingeschat – we zetten het dan ook voort, naast:

4. In 2015 - *Zichtbaar in beweging*

We bleven hierbij plaatselijk inzetten op gemeenschapsontwikkeling en versterking van de eredienst. Landelijk lag van 2014 tot 2016 de nadruk op onze zichtbaarheid in de samenleving en het ontwikkelen van themabijeenkomsten praktische levenswijsheid.

Voor deze programmapunten was ‘groei in gezindheid, zichtbaarheid en naamsbekendheid’ de belangrijkste reden. Groei in ledental was (hoewel belangrijk) geen hoofddoel. Niet-leden zijn positief over de communicatieuitingen: metingen tonen een hoge waardering en de Praktische Levenswijsheid-ontmoetingen worden goed bezocht.

Intern blijft communicatie een uitdaging: boodschappen lijken soms onduidelijk of worden niet goed verstaan. Het nieuwe logo oogt fris en helder, al reageren intern sommigen gereserveerd, zowel op het cirkelelement als het gegeven dat uit de huisstijl de fakkel (het ‘embleem’) weg is ... Terwijl dit embleem buiten de huisstijl in gebruik blijft en nieuw gestileerd wel in de weekbrief staat, blijft aandacht voor deze kritiek nodig. Deze komt niet alleen van ouderen, maar ook van jongeren die ‘iets vertrouwds missen.’

Onze duiding als ‘Plaats voor religieus-humanistische zingeving’ (wie we zijn) roept vooral positieve reacties op. Religieus-humanistisch is een herkenbaar begrip en voelt goed als ‘plaats in het levensbeschouwelijke landschap’. Toch blijven er ook vragen om nadruk op onze joods-christelijke wortels. Ondanks grote inzet op versterking van de zielsverzorging (van weekbrief tot eredienst) blijft een gemis aan verdieping en bezieling in erediensten punt van zorg.

Het programma ‘Zichtbaar in beweging’ krijgt steun waar het gaat om zelfbewust naar buiten treden. Tegelijkertijd wordt intern de gekozen doelgroep (30 tot 45 jaar) niet altijd begrepen en klinken geluiden ‘om meer aandacht voor degenen, die al apostolisch zijn’.

Mede als reactie hierop besloot het bestuur tot na 2016 te wachten met een nieuwe meerjarenvisie en 2016 te gebruiken voor dialooggesprekken over apostolisch-zijn. Deze gesprekken in gemeenschappen en voor alle leden, moesten ons dichter bij elkaar brengen en helpen een gedeelde toekomstvisie formuleren. Deze gesprekken blijven een terugkerend fenomeen, zodat 'vanuit de basis' werken steeds meer realiteit wordt.

Met de oprichting van de Jongerenraad in 2014 begon op beleidsniveau een structurele samenwerking met jongeren. In 2016 werd meermaals met de jongerenraad vergaderd; jongeren speelden een rol in diverse commissies en projecten. Met het oog op de nieuwe bestuursvisie 2017-2022 is met de jongerenraad een co-creatie afgesproken.

Parallel aan 'Zichtbaar in Beweging' begonnen we een versterking van de verwoording van ons geloofsverhaal. Immers: bij een krachtig, eigentijds geloof hoort een krachtig, eigentijds geloofsverhaal. De inspiratie hiervoor kwam mede uit eerdere dialooggesprekken en de voorgangersconferentie van 2016. De uitkomsten leiden tot een nieuwe kenschets, een canon en het werkboek erediensdienst en liturgie. Met Pasen 2017 worden de eerste resultaten van dit programma gedeeld.

ACTIVITEITEN 2016

Versterking geloofsverhaal

Een fundamenteel kenmerk van ons genootschap is dat we in ontwikkeling zijn, soms langzaam, soms met een sprong. De onderliggende zoektocht naar ‘waar we voor staan’ evolueert voortdurend, met alle gevolgen voor onze identiteit en geestelijke inhoud. Een helder en eigentijds geloofsverhaal is van belang. Het project ‘versterken geloofsverhaal’ bestaat uit drie samenhangende deelprojecten:

Verwoording van ons geloof. Een eerste concept is besproken door districtsvoorgangers en tijdens de laatste voorgangersconferentie. Met deze reacties en aanvulling vanuit dialooggesprekken in het land wordt gewerkt aan een voorlopig resultaat dat met Pasen 2017 klaar is.

Actualiseren werkboek eredienst en liturgie. Dit werkboek kwam uit in 2010. Inmiddels is er het nodige gewijzigd aan opvattingen en inzichten en ook aan de liturgie. Het werkboek wordt geactualiseerd en makkelijker (digitaal) toegankelijk. Afronding is in fasen, met afronding in de loop van 2018.

Apostolische canon.

Om ons geloofsverhaal historisch en inhoudelijk te onderbouwen werken we aan een canon. Deze krijgt een thematische opzet van relevante ontwikkelingen, gebeurtenissen en personen. Een omvangrijk project waarvan voltooiing nog niet in zicht is.

Communicatie

In 2016 plukten we de eerste vruchten van intensievere communicatie-inspanningen: de radiospots zorgden meetbaar voor belangstelling voor de themaontmoetingen en het genootschap in het algemeen. Ook onze persberichten gaven vaker resultaat: het persteam kwam in 2016 meerdere keren via lokale radio- en tv-zenders in actie.

Met een thematische kerststal in de tuin van Berg en Dal waren we onderdeel van de Baarnse kerststallenroute. Onze keuze voor een op de vluchtelingenproblematiek gebaseerde kerststal sprak de mensen aan: hoewel we buiten de looproute lagen, maakten belangstellenden graag de omweg naar onze kerststal, zeker na artikelen in het AD Amersfoort en de Baarnsche Courant.

Een centraal beschikbaar persbericht over de kerstwijding werd door tientallen gemeenschappen gebruikt en veelvuldig door lokale media geplaatst.

Gemeenschappen traden merkbaar actiever naar buiten. Hierbij vroegen zij vaak ondersteuning in hun externe communicatie: het schrijven van persberichten, ontwerpen van flyers, advies bij social media inzet, etc.

Meest gebruikte momenten voor gemeenschappen om naar buiten te treden waren de Vredeweek en de Week van de Dialoog.

Crossmediale campagne

Na een regionale pilot van drie maanden startte begin 2016 de landelijke campagne 'vind het antwoord in jezelf'. Voor het eerst in de geschiedenis trad het Apostolisch Genootschap naar buiten via massamedia. Om de naamsbekendheid te verbeteren werden vier radiocommercials ontwikkeld. Daarnaast nodigden de spotjes uit de actiesite vindhetantwoordinjezelf.nl te bezoeken. Uitzending was via de landelijke zenders Radio 538 en Sublime FM, gedurende twee weken in het voorjaar en drie weken na de zomer.

Andere campagneuitingen

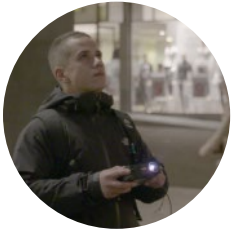
Online reclame

Er zijn banners geplaatst op diverse websites. Deze banners waren gericht op de vier thema's uit de campagne. Daarnaast zijn over de thema's 'Waardevol opvoeden' en 'Investeren in je relatie' online artikelen geplaatst, in combinatie met printuitingen.

Buitenreclame

De PLW-themaontmoetingen en -lezingen werden regionaal ondersteund met buitenborden langs de hoofdwegen, regionale posts of Facebook en Instagram. Daarnaast zijn er in sommige regio's advertenties in huis-aan-huis bladen ingezet of flyers verspreid.

Ludieke reclame

In 2015 hadden we de actie 'BeamMan' in 's-Hertogenbosch waarbij mensen in de winkelstraten werden verrast met geprojecteerde levensvragen. Van deze actie is een filmpje gemaakt dat op Facebook landelijk is ingezet. Dit filmpje heeft meer dan 130.000 mensen bereikt.

Ook in het najaar van 2016 hadden we een ludieke actie: Tik de dag aan. Aan het eind van de zomer plaatsen we op Het Spui in Den Haag een interactieve tramhalte, waarbij mensen met hun foto op de Facebookpagina 'Tik de dag aan' konden komen. De abri kreeg veel belangstelling van het publiek en leidde tot een radio-interview. Het filmpje dat hiervan is gemaakt en op Facebook landelijk is ingezet, bereikte ruim 81.000 personen.

Lokale middelen

Gemeenschappen werden desgewenst ondersteund met poster, flyers en materiaal voor socialmedia-inzet.

PR

Elke themaontmoeting werd ondersteund met regionale persberichten.

PR

Sinds begin 2016 maken we gebruik van een persteam: vrijwilligers die op aanvraag media te woord kunnen staan. Zij zijn in de loop van het jaar in meerdere trainingssessies bijeen geweest. Het mediateam bestaat uit:

- Emiel Pijl: perscoördinator,
- Jasmijn Koets, gemeenschap Utrecht,
- Jacques de Jong, gemeenschap Zoetermeer,
- Christine Mallon, gemeenschap Nijmegen.

Met ingang van 2017 wordt het team uitgebreid met Anne Akkerman, gemeenschap Amsterdam-Watergraafsmeer.

Interne communicatie

De weekbrief en ledenmagazine De Stroom blijven in 2016 de belangrijkste internecommunicatiemiddelen. De laatste is in 2016 aangepast aan de nieuwe huisstijl: meer beeld, meer witruimte. Ook de schrijfstijl is aangepast: heldere korte zinnen. Interne communicatie behoeft in 2017 verdere aandacht.

Onderzoeken en resultaten

In 2016 deden we diverse onderzoeken. In het voorjaar heeft het (eerste) grootschalige onderzoek plaatsgevonden onder alle leden over de kerstwijding en De Stroom. 7.310 leden zijn digitaal benaderd, 1.000 schriftelijk. 3.369 namen deel aan het onderzoek, wat een (hoog) responspercentage van 41% opleverde. De uitkomsten worden gebruikt ter verbetering van de interne communicatie, De Stroom en kerstwijding.

In december 2016 werd een lezersonderzoek gedaan naar het nieuwe magazine VANDAAG (zie de uitkomsten op pagina 13): ook werd deze maand een vervolgmeting van de naamsbekendheid gedaan. Hieruit bleek dat de (geholpen) naamsbekendheid van het Apostolisch Genootschap binnen een jaar is gestegen van 54 naar 57%.

VANDAAG magazine

In 2016 verscheen de eerste uitgave van ons magazine VANDAAG over zingeving en levenskunst. Met vier uitgaven per jaar willen we belangstellenden binden aan ons gedachtegoed.

Eind 2016 hielden we een lezersonderzoek dat de volgende resultaten liet zien:

- VANDAAG wordt zeer goed beoordeeld, met een gemiddelde waardering van 7,7.
- 94% van de respondenten herkent het Apostolisch Genootschap als afzender; met name onderwerpen als omgaan met het leven, zingeving en levensvragen worden zeer interessant gevonden.
- 72% van de respondenten geeft aan het magazine door te geven of te bewaren na het lezen.
- 76% van de respondenten vindt de frequentie 4x per jaar precies goed, 21% zou het magazine vaker willen ontvangen.

De uitslag van het lezersonderzoek toont dat we erin slagen potentiële leden op een laagdrempelige manier te boeien en de binden.

Verspreidingscijfers eind 2016:

- 1.150 abonnees #1, 2017 (niet-leden),
- 400 exemplaren naar acht academische ziekenhuizen,
- 6.900 exemplaren naar de leden,
- 30 exemplaren naar elke gemeenschap,
- 150 exemplaren via de expositie 'Leven met aandacht'.

Werk in de wereld

Samen werken aan een menswaardige wereld

In 2016 was er een flinke toename aan vluchtelingen. Dit was aanleiding voor het bestuur de gemeenschappen op te roepen het gesprek aan te gaan over de verschillende reacties op maatschappelijke ontwikkelingen. Veel gemeenschappen steunden de opvang van vluchtelingen met concrete daden als een kledinginzameling, een open avond, een maaltijd of andere vormen van contact en hulp.

In enkele gemeenschappen leidde dit tot langdurige contacten. Zo zijn er in het BIC* om de week gesprekken met jonge Lochemers die oorspronkelijk uit Eritrea komen. Het bestuur doneerde opnieuw een bedrag aan Stichting Bootvluchteling. Vrijwilligers van het Dienstencentrum organiseerden een kerstdiner voor de vaste vrijwilligers van Stichting Bootvluchteling.

Op allerlei verschillende manieren werkten gemeenschappen aan sociale cohesie, soms met een keur aan activiteiten. Achttien gemeenschappen deden mee aan de Vredesweek, bijvoorbeeld een (interreligieuze) Vredesdienst, een lezing of een concert.

De gemeenschappen Harderwijk, Heemskerk en IJmuiden werden in 2016 Ambassade van Vrede, waardoor het aantal apostolische Ambassades op zeven kwam. Vijftien gemeenschappen zijn betrokken bij de plaatselijke Voedselbank en elf organiseerden een goede doelenactie. Achttien gemeenschappen waren betrokken bij de plaatselijke Dodenherdenking en/of bevrijdingsfeesten. Het bestuur was opnieuw aanwezig bij de landelijke Prinsjesdagviering.

Leren van anderen

Negentien gemeenschappen zijn lid van een Platform voor Religie en Levensbeschouwing, 26 van een Raad van Kerken en 23 van een ander platform, zoals een pastoresoverleg, een diaconaal platform of andere plaatselijke initiatieven als een interreligieuze viering, een maaltijd, of een festival. Zes gemeenschappen deden mee aan de Kerkennacht. In Rockanje waren twee vieringen met de Vrijzinnigen Nederland, waaruit blijvende gesprekken en contacten voortkwamen. De gemeenschap Almelo richtte een Vrijzinnig Platform op. En de gemeenschap Den Haag continueerde de samenwerking met het Vrijzinnig Beraad.

**Zie pagina 16.*

Verbindingen met stichtingen

Van Oosbreestichting

Het Apostolisch Genootschap richtte in 1999 de Van Oosbreestichting op 'ter bevordering van bezinning over de apostolische cultuur in relatie tot andere levensbeschouwingen'. De van Oosbreestichting heeft een zelfstandig bestuur, met voor het bestuur van het genootschap het recht tot een derde van de bestuurders van de Stichting te benoemen (art. 4, lid 2 statuten van Oosbreestichting). De stichting is financieel onafhankelijk door bijdragen van donateurs en inkomsten uit lezingen en publicaties.

Les Oiseaux Bleus

Stichting Les Oiseaux Bleus zet zich vanuit Nederland met materiële en immateriële steun in voor meervoudig gehandicapte kinderen in ontwikkelingslanden, met name in Tunesië. Het Apostolisch Genootschap was in 2002 medeoprichter van de stichting, als voortzetting van vrijwilligersinzet door de Maurice Maeterlinckschool in Delft en het Apostolisch Genootschap. Namens het genootschap is John van der Linden bestuurslid van de stichting. In 2016 is door het genootschap €16.000,- aan de stichting gedoneerd. De stichting is anbi-geregistreerd.

Stichting WereldWijd voor Kinderen

De Stichting WereldWijd voor Kinderen is met het genootschap verbonden (statuten, art 1, lid 2) en geeft door hulp aan projecten aan en voor kinderen invulling aan het in liefde werken aan een menswaardige wereld (statuten, art 2, lid 1). Bestuursleden worden benoemd en ontslagen door het Genootschap (art 8). Het genootschap houdt beleids- en bestuurstoezicht (art 15), hiervoor zijn bestuursleden Monique van Strien en Hans Leeftang verantwoordelijk. In 2016 is door het genootschap €20.000,- aan de stichting gedoneerd. De stichting is anbi-geregistreerd.

Stichting Ideële Zingevingsonthoetingen

Het genootschap ondersteunt de Stichting Ideële Zingevingsonthoetingen: deze organiseert meerdaagse evenementen met apostolische grondslag. Doel: het versterken van de apostolische cultuur en het maken van vrienden. Het bestuur van het genootschap kent de activiteiten, het heeft geen bestuursinvloed of -bemoeienis. Contact met de stichting wordt vanuit het genootschap verzorgd door Monique van Strien en Hans Leeftang. In 2016 is door het genootschap €20.000,- aan de stichting gedoneerd. De stichting is anbi-geregistreerd.

Stichting Ontmoeting en Levenskunst (OPEN slowcafé in Nijmegen)

De stichting bevordert zingevingsonthoetingsplaatsen. Mensen die bewust met zin en inhoud bezig willen zijn vinden hier in verdiepende gesprekken inspiratie om eigen antwoorden op levensvragen te vinden. De stichting is verbonden met het Apostolisch Genootschap (oprichtingsakte, art 1, lid 2). Enige hoofdpunten uit de oprichtingsakte: het genootschap is toezichthouder op de stichting; de bestuursvoorzitter wordt benoemd door

het bestuur van het genootschap; de bestuursleden zijn lid van het genootschap of tekenen een verklaring, waarin de doelstellingen worden onderschreven. De missie, visie en doelen van de stichting zijn in lijn met die van het genootschap. De financiële bijdrage wordt geleverd op basis van een begroting en gezien als renteloze lening.

BIC Lochem

In Lochem faciliteert het Bezinnings- en Inspiratie Centrum (BIC) ontmoetingen voor mensen die inspiratie- en of bezinningsmomenten zoeken. Het BIC is onderdeel van de gemeenschap de Berkel (Zutphen). De toekomstbestendigheid van deze vorm wordt nog geëvalueerd. BIC is geen zelfstandige (rechts-)persoon.

ICT – Automatisering bedrijfssoftware

November 2016 is nieuwe bedrijfssoftware in gebruik genomen. Deze beheert alle gegevens voor de financiële en ledenadministratie (inclusief plaatselijke administraties), en koppeling met het huisvestingsplatform. Ook de administratieve organisatie is gemoderniseerd.

In enkele gebouwen zijn de beveiliging van internet en wifi verbeterd. Over meerdere jaren wordt dit aangepast in de gebouwen.

De beveiliging van de digitale infrastructuur is verbeterd, hier wordt komend jaar aan doorgewerkt.

Door veroudering van het huidige pakket is de bouw van een nieuwe website voorbereid. Onder regie van communicatie wordt in 2017 hieraan begonnen.

Uitvoering en beheer: landelijke activiteiten en samenkomsten

Het genootschap was in 2016 actief op veel terreinen. Naast wekelijkse erediensten en reguliere pastorale zorg voor de leden waren er een aantal landelijke samenkomsten voor o.a. jongeren, geestelijk verzorgers en zangers.

Huisvesting

De afdeling huisvesting concentreerde zich in 2016 voornamelijk op onderhoud volgens het meerjarenonderhoudsplan. Onderhoud door plaatselijke vrijwilligers staat onder druk, waardoor toenemend externe ondersteuning nodig is. Het bestuur doet geen grote vastgoedinvesteringen, in afwachting van de definitieve meerjarenvisie 2017-2022.

Naast onderhoud waren er de volgende, al eerder toegezegde, projecten: de tweede fase van een meerjarentuinplan in *Berg en Dal* is afgerond; in *Apeldoorn* en *Delden* is de grote zaal intiemer gemaakt; in *Velp* wordt een interne renovatie voorbereid, volgend uit de samenvoeging van de gemeenschappen *Doetinchem en Velp* (gekeken wordt of regio-ontwikkelingen in de plannen passen); in *Rotterdam-Zuid* is gestart met de bouw van een multifunctioneel gebouw ter vervanging van gebouw 'Immanuel'. Verwachte ingebruikname is begin 2018.

Het genootschap beschikt over 73 gebouwen, waarvan er twee (*Amsterdam-Noord en Zeist*) worden gehuurd. Vier gebouwen worden niet meer voor eigen erediensten gebruikt: *Doetinchem* (door samenvoeging met *Velp*, is verhuurd aan de PKN); *Wageningen* (door samenvoeging met *Veenendaal*, gebruik als regio/districtsgebouw wordt overwogen); *Lochem* (door samenvoeging van *Zutphen en Lochem*, in gebruik als Bezielend Inspiratie Centrum); *Emmeloord* (door samenvoeging van *Emmeloord met Lemmer*, toekomstige rol van gebouw wordt onderzocht).

Uitvaarten vanuit gebouwen

Sinds 2015 zijn uitvaarten vanuit onze gebouwen mogelijk. Inmiddels zijn er vanuit diverse gemeenschappen uitvaartsamenkomsten geweest. Dat deze mogelijkheid er is, leidde tot positieve reacties.

Overige activiteiten

Dialooggesprekken

In 2016 zijn met zoveel mogelijk leden dialooggesprekken gevoerd om inzicht te krijgen in hun beleving van het genootschap, nu en in de toekomst. De gesprekken dragen bij aan de toekomstvisie.

Zowel op districts- als gemeenschapsniveau is een zo groot mogelijk aantal reacties gevraagd op de volgende vragen:

1. Waar verheugen wij ons over in het Apostolisch Genootschap?
2. Waar moeten we onze aandacht op richten?
3. Op welke punten moeten we ons verdiepen in het verwoorden van ons geloof?
4. Hoe kunnen we ons, als genootschap, meer manifesteren?

Uit de als eerste gehouden districtsbijeenkomsten bleek dat de vraagstelling aanscherping behoefde. Deze leidde tot een uitwerking naar vijf thema's, waarmee in gemeenschappen gerichte vragen werden gesteld. De vijf thema's waren:

1. Verwoorden – Geloofsverhaal,
2. Manifesteren – Zichtbaarheid & Vindbaarheid,
3. Ontmoeten,
4. Verbinden,
5. Organisatie & Cultuur.

Via formulieren worden de resultaten verwerkt. De eerste resultaten (omtrent het geloofsverhaal) zijn in november 2016 in de voorgangersconferentie gepresenteerd.

Het eindrapport wordt in maart 2017 aan het bestuur gepresenteerd. Leden worden begin april 2017 met een bijlage bij De Stroom geïnformeerd.

Samenwerkingen

Landelijk werken we actief samen met onder meer de: Vrijzinnigen Nederland, Doopsgezinden, Vereniging van Vrijzinnig Protestant (VVP) en Remonstranten. Met deze vier groeperingen overleggen we in het vrijzinnigenberaad, driemaandelijks op functionarissenniveau (L. Delwel) en halfjaarlijks op voorzittersniveau (J. Zwart en L. Delwel). Overlegd wordt over gezamenlijke activiteiten (waaronder Inspiratiedag) en samenwerkingsverkenning op andere terreinen (zoals gezamenlijke communicatie bij bijv. calamiteiten).

We onderhouden samen met de Vrijzinnigen Nederland, de Doopsgezinden en de VVP de website Zin in opvoeding (inspiratie- en wijsheidsplatform voor ouders) met een jaarlijkse bijdrage van € 2.200, -.

Humanistische Alliantie

Evenals de humanisten onderschrijven wij de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en geloven we in de waarde en de kracht van mensen. Op bestuurlijk niveau maakten we kennis en we nodigen elkaar uit bij relevante activiteiten. We zijn geen lid van de Humanistische Alliantie.

CIO

Sinds 2014 is Apostolisch Genootschap aangesloten bij het CIO (Interkerkelijk contact in overheidszaken). Het CIO is een samenwerkingsverband dat van 28 (voornamelijk) christelijke kerken en twee joodse gemeenschappen gezamenlijke belangen behartigt bij de (rijks)overheid. Hierdoor zijn we bijvoorbeeld onderdeel van de groepsconvenant van de belastingdienst in anbi-zaken.

Aanwijzingen vanuit het CIO-expertmeetingoverleg hielpen ons bij het anbi-gedeelte op onze website. Tevens heeft het CIO een checklist gemaakt waarmee kerkgenootschappen kunnen controleren of ze voldoen aan de (nog te verwachten) anbi-vereisten over bestuurstransparantie.

Zichtbaar in beweging

Het programma Zichtbaar in Beweging volgde op o.a. *Focus* en de meerjarenvisie *eenvoudig Apostolisch zijn*. Uitkomst moet zijn: *Het Apostolisch Genootschap staat midden in de samenleving en is bekend als inspiratiebron voor reflectie en praktische levenswijsheid met eigentijdse vormen van religieus beleven en toegankelijk voor een breed publiek.*

Voor eind 2015 leidde dat tot:

- Het genootschap is aantoonbaar zichtbaarder in de samenleving.
- We staan bekend als een aantrekkelijke en moderne religieuze gemeenschap, die blijven(d) inspireert bij het zoeken naar eigen antwoorden op levensvragen.
- De wekelijkse eredienst wordt als moment van bezinning inhoudsvol verdiepend, bemoedigend en inspirerend ervaren (met praktische handvatten voor iedereen). Uitnodigend voor oud en jong, voor het eerst in bij een eredienst of al jaren komend.
- Tenminste tachtig procent van de gemeenschappen heeft een heldere koers en voelt zich daarin erkend en gesteund, ondermeer door een helder en ruimtebiedend kader voor het genootschap als geheel.

Daartoe werden voor eind 2015:

- Vier leergangen praktische levenswijsheid ontwikkeld.
- De ApGen website vernieuwd, de website “Zingevingsvragen” ontwikkeld en de interne media extern gericht.
- Verzorgers van erediensten kregen leeractiviteiten aangeboden.
- Alle gemeenschappen kregen steun bij hun ontwikkelplannen.
- De landelijke ambitie om te groeien in ledental/sympathisanten kreeg vorm door een netwerk met tenminste één pioniergemeenschap (nieuw of bestaand) per district.

Aansturing

Het programma startte begin 2014 met Jan Zwart als verantwoordelijk bestuurslid. De vier deelprojecten hebben ieder hun eigen verantwoordelijk bestuurslid:

Praktische Levenswijsheid - Monique van Strien,
Versterking erediensten - Jan Zwart,
Crossmediale communicatie - Hans Leeftang,
Gemeenschapsontwikkeling - Hans Leeftang.

Jan Zwart, Monique van Strien, Hans Leeftang, Kier van der Wal (afd. Inhoud), René Mallon (programmamanager) en Lily Delwel (secretaris) vormen de stuurgroep. Deze neemt beslissingen over de programmavoortgang. Op belangrijke go/no-go momenten wordt het bestuur in de besluitvorming betrokken. Kring van districtsvoorgangers en Raad van Toezicht worden regelmatig geïnformeerd.

Status van het programma

In 2015 werd besloten het programma in 2016 door te laten lopen. Eind 2015 is besloten de resultaten van Praktische Levenswijsheid en Versterking eredienst over te dragen naar de afdeling Inhoud. Crossmediaal is de afdeling Communicatie verantwoordelijk. Om de vier stromen bijeen te houden blijft het programma in stand. De beoogde effecten van ZIB werden volgens het programma gestuurd en gecontroleerd.

Begin 2016 begon het werken aan de visie voor de komende vijf jaren (2017-2022). De ZIB-evaluatie in december 2016 maakte heroverweging op details van de ingezette koers nodig, waar gewenste effecten achterbleven bij de verwachtingen. De door ZIB beschreven inzichten vormden voor de te ontwikkelen visie deels het uitgangspunt.

Status projecten

Praktische Levenswijsheid

Praktische levenswijsheid verbindt levensvragen aan bestaande situaties. In 2016:

- bleek een groeiende vraag naar dit soort ontmoetingen bij niet-leden. Niet spectaculair, maar voldoende om door te gaan en het aantal ontmoetingen uit te breiden.
- startte een plan ter verbetering en uitbreiding van de modules, zowel inhoudelijk als betreffende de (interne) communicatie en follow-up voor deelnemers. In 2017 wordt dit verder uitgewerkt.

Versterking Eredienst

Het verbeteren van inzichten en vaardigheden bij verzorgers van erediensten. Het project is eind 2015 afgesloten en overgedragen aan de afdeling Inhoud & Verdieping. De verdere ontwikkeling is afgestemd met de andere onderdelen van ZIB.

Crossmediale Communicatie

De positionering van het Apostolisch Genootschap in woord in beeld, het campagne-idee en de uitwerking van dit idee. Dit deel van het programma is ondergebracht bij de afdeling Marketing & Communicatie. Verdere ontwikkeling is afgestemd met de andere onderdelen van ZIB.

Gemeenschapsontwikkeling

Hoe kunnen gemeenschappen zich - blijvend – mee ontwikkelen met een voortdurend veranderende samenleving? Vanuit dit programma wordt begeleiding van dit proces ondersteund. Status:

- Iedere gemeenschap is in ontwikkeling, begeleiding is op vraag beschikbaar.
- In toenemende mate wordt op regionaal niveau samengewerkt: dit zijn leertrajecten.
- In Leeuwarden wordt onderzocht hoe het genootschap zicht- en vindbaarder te maken.
- In 2016 opende de nieuwe stichting Ontmoeting & Levenskunst in Nijmegen OPEN slowcafé.
- Initiatieven als het Bezielend Inspiratie Centrum te Lochem, LeefToday! slaan aan, meer initiatieven volgen. In de visie 2017-2022 krijgen deze een meer structurele positie.

Het project loopt in 2017 door, totdat de plannen voor de realisatie van de visie 2017-2022 duidelijk zijn.

Bestuur

In 2016 bestonden bestuur en raad van toezicht uit 11 personen, waarvan drie vrouwen en acht mannen:

Bestuur:

- Bert Wiegman, voorzitter,
- Jan Zwart, vicevoorzitter,
- Lily Delwel-Schiphorst, secretaris,
- Jan van der Schaaff, financiën
- Hans Leeftang,
- Menno Kooreman,
- Monique van Strien-van Milaan.

Raad van toezicht:

- Frank Middel, voorzitter,
- Marina Kemperman-Eenschoten,
- Renée-Andrée Koornstra,
- Paul Trumpie,
- Marcel Lip.

Geestelijk verzorgers

Landelijk

- Bert Wiegman, apostel,
- Jan Zwart, landelijk voorganger,
- Monique van Strien-van Milaan, landelijk voorganger jeugd,

Regionaal, districtsvoorgangers

- Carlo Barendregt,
- Inge de Bos,
- Ineke Gerritsen-Zwart,
- Erik van der Goot,
- Etienne van der Horst,
- Annemarieke Meelker,
- Kier van der Wal,
- Eric-Jan Willekers,
- Bertus Ijdens,
- Ageeth Ziere-Laarman.

Lokaal

Plaatselijk waren er 91 voorgangers, waarvan 63 mannen en 28 vrouwen. Daarnaast waren er 570 geestelijk verzorgers, waarvan 288 mannen en 282 vrouwen.

Aanvullende taken

- 776 jeugdverzorgers, waarvan 294 mannen en 482 vrouwen.
- 126 organisten, waarvan 101 mannen en 25 vrouwen.
- 114 dirigenten, waarvan 44 mannen en 70 vrouwen.

Personeel

Op het Dienstencentrum werkten tot 31 december 2016 57 personen, waarvan 27 mannen en 30 vrouwen (43 FTE).

We kunnen rekenen op professionele en gepassioneerde medewerkers. Deze moeten zich kunnen blijven ontwikkelen. Daarnaast willen we ons organisatieaanbod vraaggericht (o.a. vanuit de gemeenschappen) blijven afstemmen. Vandaar het programma 'performance management', waarmee we in 2016 keken naar de kerncompetenties van alle medewerkers. Dit programma is uitgebreid en aangevuld met functiegerichte competenties. Begin 2017 worden plannings-, ontwikkelings- en beoordelingsgesprekken gevoerd met alle medewerkers op basis van hun kern- en functiegerichte competenties.

Ook in 2016 hadden we personeelswijzigingen, waarbij een gelijkblijvende omvang van de vaste formatie uitgangspunt bleef.

Ledenbestand

Het geregistreerde ledental staat per 31 december 2016 op 14.740 personen.

Vrijwilligers

We hebben nog steeds het grote voorrecht dat we kunnen rekenen op vele vrijwilligers. In de gemeenschappen zijn dit bijvoorbeeld voorgangers, geestelijk verzorgers, zangers, jeugdverzorgers, schoonmakers en velen anderen; op landelijk niveau archiefmedewerkers, orgelbouwers, etc. We zijn hier heel dankbaar voor! Echter, door de toenemende gemiddelde leeftijd van vrijwilligers en veranderende invulling van (schaarse) vrije tijd zien we de beschikbaarheid dalen. Deze ontwikkeling heeft onze aandacht.

Gemeenschappen

Het genootschap bestaat per begin 2017 uit 69 gemeenschappen in Nederland, vier buitenlandse gemeenschappen en voor expats de digitale gemeenschap 'De Wereld'. Buitenlandse gemeenschappen juridisch:

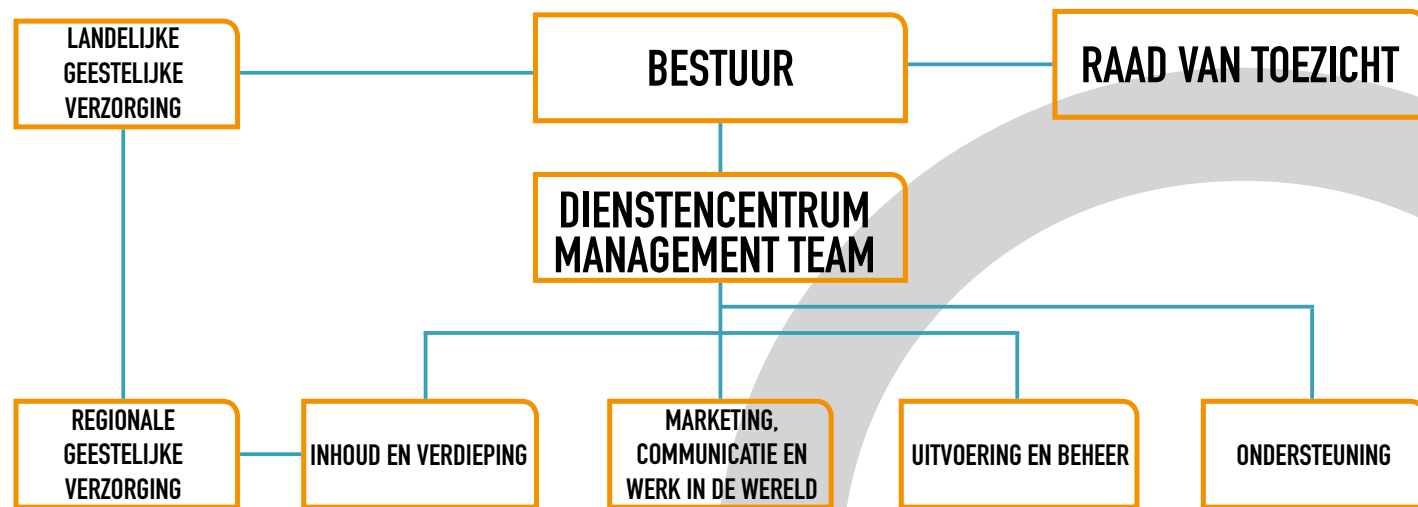
Perth - de gemeenschap Perth is een dochterorganisatie van het Apostolisch Genootschap.

Zürich - de gemeenschap Zürich is een zelfstandige in Zwitserland gevestigde vereniging.

San Francisco en Powell River - de gemeenschappen San Francisco en Powell River hebben geen eigen juridische status.

ORGANISATIESTRUCTUUR

GELIEËRDE STICHTINGEN

- WWVK
- ONTMOETING EN LEVENSKUNST
- IDZO
- VAN OOSBREESTICHTING

ADVIESORGANEN

- COMMISSIE BELEGGINGEN
- COMMISSIE STRATEGISCHE MARKETING EN COMMUNICATIE
- COMMISSIE MUZIEK
- COMMISSIE ICT
- JONGERENRAAD

Organisatieontwikkeling Dienstencentrum

In 2016 werkten we verder aan de organisatieontwikkeling, om vanuit de meerjarenvisie de ontwikkelrichtingen en de bestuursvisie te ondersteunen. Daarbij zochten we de balans tussen lokale inbreng van gemeenschappen en ondersteuning door de landelijke organisatie (bestuur, kring van districtsvoorgangers en Dienstencentrum).

Heroriëntatie Dienstencentrum

In 2015 evalueerden we de gevolgen van Zichtbaar in Beweging voor het werken in het genootschap. Dit leidde tot een heroriëntatievoorstel dat in maart 2016 door het bestuur is goedgekeurd en door het MT is uitgevoerd.

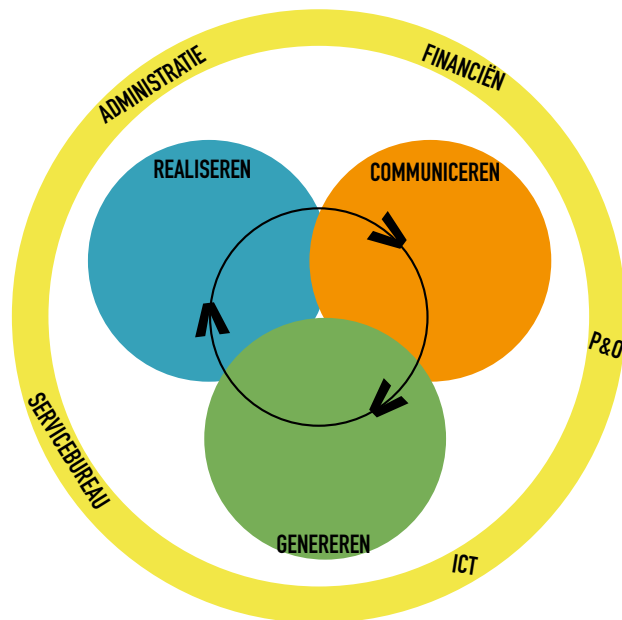
De nieuwe werkwijze van het Dienstencentrum komt vanuit de ambitie als Genootschap bekend te staan als inspiratiebron voor reflectie en praktische levenswijsheid.

Relevante invloeden vanuit organisatie en samenleving spelen hierin een rol. Uitgangspunt is dat Dienstencentrum en Zichtbaar in Beweging niet meer los van elkaar staan. Dat betekent blijvende aandacht voor:

- Crossmediale (doelgroepgerichte) communicatie,
- Gemeenschapsontwikkeling,
- Ontwikkeling en inhoudelijke verdieping van het genootschap,
- Ontwikkeling en inhoudelijke verdieping van zingevende ontmoetingen.

Natuurlijk moeten de kosten in balans zijn met het realiseren van onze doelstellingen. Deze zijn: kwalitatieve inhoud -> laten weten wat wij te bieden hebben -> zorgen dat dit uitgedragen wordt. Basis van onze dienstverlenende organisatie is voortdurende verbetering.

De meerwaarde van de organisatie voor gemeenschappen en de samenleving (genereren, communiceren en realiseren) blijkt uit een procesgerichte organisatiestructuur. Samenwerking tussen de functionele eenheden is op basis van projectmatige samenhang.

We werken professioneel, vraaggericht en flexibel. Dit betekent dat we projecten met maximale flexibiliteit en multidisciplinair inrichten, om zo goed en efficiënt mogelijk te werken.

Sinds eind 2016 bestaat het managementteam uit Lily Delwel (bestuurssecretaris en voorzitter MT), Kier van der Wal (hoofd functionele eenheid inhoud en verdieping), Viola Lindeboom (hoofd functionele eenheid marketing en communicatie) en Marcel Kroonenberg (hoofd functionele eenheid uitvoering en beheer). Zij zijn verantwoordelijk voor dienstverlening naar gemeenschappen, geven leiding aan het Dienstencentrum, zorgen voor uitvoering van bestuursbesluiten en brengen vraagstukken vanuit gemeenschappen onder de aandacht van het bestuur.

Functionele eenheden (afdelingen) en hun leidinggevende

Functionele eenheid inhoud en verdieping (Kier van der Wal)

1. Ontwikkeling inhoud, waaronder:
 - Ontwikkeling beleid op inhoudelijk met bijpassende vorm en middelen,
 - Ter beschikking stellen expertise,
 - Vorming en training verzorgers,
 - Gemeenschapsontwikkeling.
2. Verdieping en innovatie:
 - Onderzoek met het doel up-to-date houden van het gedachtegoed en versteviging identiteit.

Functionele eenheid marketing en communicatie (Viola Lindeboom)

1. Bekendmaken waar het genootschap voor staat,
2. Vertalen van inhoud naar vorm in samenwerking met afd. Inhoud,
3. De juiste boodschap, op de juiste plek, voor de juiste doelgroep, etc.,
4. Behoeftes doelgroepen inventariseren,
5. Interne communicatie,
6. Marketing- en communicatieondersteuning gemeenschappen.
7. Werk in de wereld.

Functionele eenheid uitvoering en beheer (Marcel Kroonenberg)

1. Faciliteren van ontmoetingen (menskracht techniek en faciliteiten),
2. Facilitaire en technische ondersteuning van landelijke en plaatselijke ontmoetingen,
3. Uitvoering vastgoedstrategie, -beheer en onderhoud (incl. inventaris),
4. Beheer en onderhoud toetsinstrumenten (orgels, piano's),
5. Drukwerk.

Ondersteuning (Marcel Kroonenberg)

1. Administratie en Financiën,
2. ICT,
3. Servicebureau (waaronder secretariaten en receptie),
4. P&O,
5. Juridische zaken,
6. Algemene zaken.

Toekomstvisie

In een samenleving waarin solidariteits- en duurzaamheidsvraagstukken steeds belangrijker worden hebben religieuze en levensbeschouwelijke organisaties een duidelijke rol en verantwoordelijkheid. Solidariteit en duurzaamheid vragen immers om een fundamentele gedragsverandering. Inlevingsvermogen en mededogen (empathie en compassie) zijn hiervoor dragende waarden. Het Apostolisch Genootschap staat midden in de samenleving, maatschappelijke ontwikkelingen laten ons dus niet onberoerd. Soms vragen ontwikkelingen dringend om een reactie – dat is voor iedere levensbeschouwing, dus ook het Apostolisch Genootschap, een voortdurende uitdaging.

In een wereld waarin individuen verder af komen te staan van bestaande instanties willen wij - samen met anderen - bijdragen aan gemeenschapsvorming en nieuwe vormen van solidariteit. Dat kan heel dichtbij beginnen. In ons religieus-humanistisch geloof kunnen mensen rust en houvast vinden in een wereld vol onzekerheden en stress. Een duurzame samenleving is voor ons een belangrijk streven. Voor de komende vijf jaar heeft het Apostolisch Genootschap de volgende ambities:

1. Versterking van ons geloofsverhaal en onze geloofsgemeenschappen.
2. Meerdere vormen van ontmoeten op regionaal niveau ondersteunen, gericht op zingeving en levenskunst.
3. Onze relevantie voor de samenleving vergroten - landelijk en mondiaal.

In 2022 heeft het genootschap een merkbare, zichtbare invloed in de samenleving als religieus-humanistische beweging. Het levert een bijdrage aan duurzame oplossingen op het gebied van solidariteit, compassie en menswaardigheid. Dit door het vormen van plaatselijke geloofsgemeenschappen, het organiseren van ontmoetingen gericht op levenskunst en zingeving en door concrete maatschappelijke activiteiten op plaatselijk, regionaal, landelijk en wereldwijd niveau.

Uiteraard heeft de keuze voor deze doelstellingen financiële gevolgen. Deze worden duidelijk nadat de strategische plannen zijn uitgewerkt. Uitgangspunt is een uitgavenniveau dat de financiële continuïteit in stand houdt met respect voor het door de leden opgebrachte deel van het vermogen.

Beleggingsbeleid

Oorsprong van het vermogen

Het genootschap is op 28 december 1951 opgericht met een startkapitaal van honderd gulden (€ 45,-). Dit bedrag kwam uit eigen middelen van de oprichter, apostel L. Slok. Van aanvang af voelden de lidmaten van het Apostolisch Genootschap de behoefte in materieel opzicht grote offerbereidheid te tonen door maandelijks een beduidend deel van hun inkomen te schenken. Ook werden er jaarlijks eenmalige grote bedragen geschonken, bij bijvoorbeeld hoogtijdagen als Pasen. Deze inkomsten stelden het genootschap in staat de jaarlijkse kosten te dekken en plaatsen van samenkomst te kopen en te bouwen zonder afhankelijk te zijn van externe financiering. De grote betrokkenheid van de lidmaten maakte het mogelijk forse investeringen te doen. Verder kon een aanmerkelijk deel van het vermogen worden belegd (hoofdzakelijk in staatsobligaties). In de loop der jaren zijn veel gebouwen gerealiseerd. Geholpen door de hoge rentestanden van staatspapier werd een aanmerkelijk eigen vermogen gevormd (ultimo 2016 €443.948.506).

Ontwikkeling van de organisatie

Gedurende vele jaren waren de baten ruim voldoende om de jaarlijkse lasten en investeringen in gebouwen te kunnen dragen. Door nieuwe ontwikkelingen en professionalisering van de organisatie namen de lasten toe. Verschillende oorzaken (o.a. maatschappelijke ontwikkelingen en vergrijzing van het ledenbestand) leidden tot een lagere giftenopbrengst. Daarnaast zorgde een dalende marktrente voor een aanzienlijke negatieve invloed op baten uit beleggingen. Deze factoren zijn de oorzaak van een jaarlijkse negatieve kasstroom. Voor de financiële continuïteit van de organisatie heeft het bestuur een aantal jaren terug besloten tot een continuïteitsreserve (ultimo 2016: 82.6% van het eigen vermogen).

De overblijvende ‘vrije’ ruimte (vermogen na aftrek van de berekende continuïteitsreserve) wordt aangewend om nieuwe ontwikkelingen binnen de organisatie te stimuleren. Voor een beter rendement op het vermogen (ter compensatie van de lagere renteopbrengsten) is een aantal jaren geleden besloten tot het gedoseerd uitbreiden van het aantal beleggingscategorieën. Naast een relatief groot beleggingsaandeel in obligaties, wordt nu ook belegd in aandelen (fondsen). Bij de keuze van beleggingsfondsen zijn onze ethische principes leidend.

In het verslagjaar heeft het bestuur zich beraden op haar strategie ten aanzien van het beheer van het vermogen vanaf 2017. De huidige beleggingsportefeuille wordt beheerd door de beleggingscommissie, waarbij het bestuur zicht laat adviseren door huisbankier ABN-AMRO. De beleggingscommissie bestaat uit twee deskundigen die dagelijks actief zijn met beleggingsvraagstukken, het verantwoordelijk bestuurslid en de coördinator Administratie en Financiën. De bank adviseert, de commissie neemt de strategische besluiten.

Gelet op het grote financiële belang van een juist beheer van de portefeuille en het waarborgen van de continuïteit in bezetting en beheer is besloten om per 1 januari 2017 een deel van het vermogen (100 mln.) onder te brengen bij een drietal verschillende vermogensbeheerders. Zij krijgen, in tegenstelling tot de huidige adviesrol, het mandaat het vermogen volledig te beheren, volgens de regels van het (aangepaste) beleggingsstatuut. De beleggingscommissie vervult in die context niet langer de rol van beheerder maar van toezichthouder achteraf op basis van de per bankinstelling behaalde beleggingsresultaten.

Zo kan de beleggingscommissie vanuit de beheerdersrol niet alleen haar beleggingsresultaten over ca. tweederde deel van het vermogen vergelijken met de drie beheerders, maar ook de vermogensbeheerders onderling vergelijken. De komende jaren kan worden gezocht naar drie consistente vermogensbeheerders die t.z.t. het gehele vermogen in beheer krijgen. Uiteindelijk krijgt de beleggingscommissie als taak de vermogensbeheerders te controleren en zonodig te vervangen. Per kwartaal leggen de vermogensbeheerders bij de beleggingscommissie rekening en verantwoording af over het behaalde resultaat. De toekomstige beleggingscommissie verzorgt dus niet meer het dagelijks beheer van de beleggingsportefeuille.

Dit betekent dat toekomstige leden van de beleggingscommissie minder inhoudelijke of zeer actuele beleggingskennis hoeven te hebben: omdat de taak van de commissie verschuift naar het managen en vergelijken van de vermogensbeheerders volstaat globale beleggingskennis.

Mede met het oog op (toekomstige) mutaties van de huidige commissiedeelnemers (door hun leeftijd) geeft de herstructurering een betere continuïteitswaarborg voor de beleggingscommissie.

Om de in 2017 aangezochte nieuwe vermogensbeheerders een verruimd portefeuille-invullingsmandaat te bieden, is in het beleggingsstatuut een concentratie aangebracht van beleggingscategorieën. De voornaamste daarvan is dat de bandbreedte voor aandelen en onroerendgoedfondsen is samengevoegd tot maximaal 30% aan beurswaarde. De bandbreedte voor obligaties beweegt zich tussen 60-90%, die van de liquide middelen mag zich tussen 0-30% bewegen.

BEGROTING 2017		BEGROTING 2016	
Inkomsten	€ 9.515.305	Inkomsten	€ 10.466.622
af 1. Structurele kosten	€ 10.882.423	af 1. Structurele kosten	€ 10.902.809
Exploitatie saldo	-/- € 1.367.118	Exploitatie saldo	€ 456.186
af 2a Niet structurele kosten	€ 542.000	af 2a Niet structurele kosten ICT	€ 425.000
ICT	€ 234.500	af 2b Niet structurele kosten proj.	€ 221.410
af 2b Niet structurele kosten proj.	€ 1.409.500	af 2c Niet structurele kosten ZIB	€ 1.422.001
af 2c Niet structurele kosten ZIB	€ 50.000	af 2d Niet structurele kosten	€ 190.786
af 2d Niet structurele kosten		person	
stelpost			
Resultaat voor afschrijving	-/- € 3.603.118	Resultaat voor afschrijving	-/- € 2.715.928
af: Afschrijving	€ 4.075.000	af: Afschrijving	€ 4.100.000
Saldo excl. effecten resultaten	-/- € 7.678.118	Saldo excl. effecten resultaten	-/- € 6.815.928
Bij: koersresultaten	€ 5.023.349	Bij: koersresultaten	€ 4.057.940
Saldo inclusief koersresultaten	-/- € 2.654.769	Saldo inclusief koersresultaten eff.	-/- € 2.757.988
effecten			
Bij: bijzondere baten	€ 502.400	Bij: bijzondere baten	€ 527.400
Saldo inclusief bijzondere baten	-/- 2.152.369	Saldo inclusief bijzondere baten	-/- € 2.230.588
Investerings	€ 3.841.000	Investerings	€ 5.314.000

De structurele kosten zijn gelijk aan 2016, waarbij het Meerjaren Onderhoudsplan Huisvesting leidend is gebleven.

Tot de nieuw koers 2017 – 2022 bekend is, zullen de niet-structurele kosten van 2016 worden doorgezet, evenals een aantal grotere projecten zoals nieuwe website, bedrijfssoftware, herziening statuten etc

Investerings zijn eerdere toezeggingen op het gebied van huisvesting en de normale vervangingsinvesteringen. Geen extra investeringen i.v.m. de ontwikkeling nieuwe koers 2017 – 2022.

Staat van baten en lasten

Aanbiedingen

De dalende tendens van de aanbiedingen ten opzichte van voorgaande jaren heeft zich voortgezet.

Overige inkomsten

Verhuur van plaatsen van samenkomst heeft geleid tot een toename in huurinkomsten.

Financiële baten

De daling door lagere marktrente zet zich door en wordt enigszins gecompenseerd door hogere inkomsten uit dividend uit aandelen.

Personeelslasten

Nieuw in dienst getreden werknemers eind 2015 zijn de oorzaak van een stijging in 2016.

Het later opstarten van een aantal projecten heeft geleid tot het achterblijven van de kosten voor werkzaamheden door derden.

Bouwkundige kosten

Hogere lasten werden veroorzaakt door onvoorzienbare kosten voor onder meer asbestsanering.

Drukwerk en portokosten

Landelijke samenkomsten voor zangers in de De Doelen hebben geleid tot hogere kosten t.o.v. 2015

Het aantal uitgaven van de Stroom was hoger dan begroot, waardoor de kosten hoger uitvielen.

Bijzondere baten

Het uitblijven van verkoop van twee gebouwen leidde tot lagere baten.

Staat van baten en lasten over 2016

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Baten			
Aanbiedingen	2.448.830	2.400.000	2.566.404
Schenken en nalatenschappen	24.483	125.000	175.859
Overige inkomsten	218.828	159.838	165.953
Financiële baten	7.693.760	7.762.784	8.157.570
Som der baten	10.385.901	10.447.622	11.065.786
Lasten			
Personeelslasten	4.655.695	4.707.338	4.168.518
Afschrijvingen	4.187.464	4.100.000	4.119.102
Bouwkundige kosten	3.448.517	3.288.046	2.868.927
Overige kosten onroerend goed	1.250.212	1.265.775	1.178.596
Organisatiekosten	2.037.192	2.128.450	1.541.996
Auto-, reis- en verblijfkosten	337.325	318.000	290.118
Kosten van samenkomsten	890.381	1.020.700	701.511
Drukwerk en portokosten	377.740	435.243	366.295
Som der lasten	17.184.526	17.263.552	15.235.063
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór koersresultaat effecten	6.798.625-	6.815.930-	4.169.277-
Koersresultaat effecten	6.761.161	4.057.939	3.907.535
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	37.464-	2.757.991-	261.742-
Bijzondere baten	46.546	527.400	
Bozondere lasten	115.000-		386.938
Resultaat	105.918-	2.230.591-	125.196
Resultaat	105.918-		125.196
Koersresultaat effecten ongerealiseerd	5.582.354-		1.589.730-
Saldo	5.688.272-		1.464.534-

RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht is volgens de statuten verantwoordelijk voor het toezicht op het beleid van het bestuur van het Apostolisch Genootschap en de uitvoering daarvan. De raad luistert, vraagt, spiegelt, adviseert en controleert. Bij alle plannen en projecten stelt ze de volgende vragen: 'Is de toekomst van het genootschap gewaarborgd? Wordt er zorgvuldig omgegaan met de liefdesaanbieding en het vermogen? Past het bij de doelstelling en het geloofsverhaal? Komt het ten goede aan de lidmaten, aan de wereld?'

De raad heeft in 2016 vier keer regulier overlegd met het bestuur. Waar nodig is werd extra overleg gevoerd door delegaties van de raad en het bestuur - afhankelijk van het onderwerp.

De jaarrekening van 2016 is aangenomen door de raad. Ook de begroting voor 2017 is goedgekeurd. De raad en het bestuur hebben daarbij vastgesteld dat de trend doorzet dat er sprake is van een toenemende financiële afhankelijkheid van de opbrengsten van het vermogen van het genootschap. In lijn met de begroting voor 2016 is door het bestuur in de begroting voor 2017 een balans gezocht tussen uitgaven in de hand en ruimte voor investeringen in de toekomst. Ook voor de komende meerjarenbegroting zal dit de (lastige) opgave zijn.

Er is gesproken over de Zichtbaar in Beweging campagne, de adviesstructuur rondom het bestuur, de voortgang in het proces om tot een nieuwe meerjarenvisie te komen in 2017, het helder verwoorden van het geloofsverhaal, de dalende trends in ledenaantal, liefdesaanbieding, bezoek aan de eredienst en de daarbij horende dilemma's rondom huisvesting. Ook over het werken met een vrijwilligersorganisatie en aanpassing van arbeidsvoorwaarden van de medewerkers met een vast dienstverband is overlegd. Allemaal zaken die ook in het komende meerjarenplan aan de orde zullen komen. Ontwikkelingen die vragen om gepaste actie. Met visie, weloverwogen en doortastend. Gericht op de toekomst van het genootschap.

F. Middel (voorzitter)

M.W. Kemperman-Eenschoten

R.A. Koornstra

M.E. Lip

P.D. Trumpie (benoemd voor een tweede periode van vijf jaar)

De raad van toezicht is bereikbaar via e-mailadres: raadvantoezicht@apgen.nl

APOSTOLISCH
GENOOTSCHAP

ONTMOETING EN LEVENSKUNST